

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 31. maj 2010

POKLICNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Nal.	Rešitve	Točkovanje	Točke
1.	Mojca Zupan, Šolski razgledi, javna/publicistična besedila	3 pravilni odgovori = 2 2, 1 pravilni odgovor = 1	2
2.	<i>Po smislu, npr.:</i> Prva fotografija prikazuje uprizoritev pravljice/prizor iz (gledališke) uprizoritve, druga pa naslovnico knjižice/platnico knjige. / Prva fotografija je povezana z (glasbeno-plesnim) nastopom, druga pa s knjigo. / Fotografiji sta povezani s knjižno izdajo pravljice Kasandra in z uprizoritvijo le-te. / Obe sta povezani s pravljico o Kasandri. Prva predstavlja plesni nastop ob uprizoritvi, druga pa naslovnico knjige. Vsebinsko ustrezen, a nepopoln odgovor: Fotografija prikazuje nastop romskih otrok, ki so na Filozofski fakulteti uprizorili pravljico. Napačno/neustrezno/pomanjkljivo: Delavnica pravljice / Svetovni dan kulturne različnosti / Prva slika prikazuje ples. / Fotografiji sta povezani s Kasandro – trijezično pravljico in z Romi iz Prekmurja.	vsebinsko ustrezen in popoln odgovor = 2 vsebinsko ustrezen, a nepopoln odgovor (npr.: navedena je samo ena podtema) = 1 1 za jezikovno pravilnost Kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost tudi v primeru nepopolnega, a vsebinsko ustreznega odgovora.	3
3.	pripoveduje celotno pravljico	1	1
4.	NE DA NE NE	4 pravilni odgovori = 2 3, 2 pravilna odgovora = 1	2
5.	– Adrijana Horvat, Zinka Horvat, Lidija Šarkezi, Jadranka Šarkezi in Tomislav Horvat/avtorji (pravljice) – 17. maj/17. maja (2006) – na Filozofski fakulteti v Ljubljani/v avli FF v Ljubljani/ljubljanska filozofska fakulteta	1 1 1	3
6.	<i>Po smislu, npr.:</i> ... z 21. majem, svetovnim dnevom kulturne različnosti / s svetovnim dnevom kulturne različnosti Upoštevamo vsebinsko pravilnost odgovora.	1	1
7.	<i>Po smislu, npr.:</i> romsko kulturno središče romsko društvo (tradicionalni) Romski tabor Kamenci muzej (dejavne) plesne skupine nimajo infrastrukture Feri Lainšček je tam napisal delo Namesto koga roža cveti.	3 značilnosti = 2 2, 1 značilnost = 1	2
8.	<i>Po smislu, npr.:</i> Julija Sardelić se zanima za romsko kulturo, ker prihaja iz Lendave in študira sociologijo kulture (in primerjalno književnost) / ker so bili Romi njeni sošolci in jo je prevzela romska kultura, ki jo je spoznala ob odprtju muzeja v Kamencih. Upoštevamo tudi: Julija Sardelić se zanima za romsko kulturo, ker jo je ta tako zelo pritegnila s svojo spontanostjo in iskrenostjo. / Ker prihaja iz Lendave in so bili njeni sošolci Romi.	1 za vsebinsko ustreznost 1 za jezikovno pravilnost	2

9.	☒ Udeležil se ga je tudi slavnostni gost – poglavar omenjenega naselja Ludvik Levačič. ☒ Študira sociologijo kulture in primerjalno književnost.	1 1	2
10.	<p>– kultura večinskega naroda/prebivalstva/večine/ /slovenskega naroda / kultura, ki prevladuje na nekem območju Napačno/neustrezno: kultura, značilna za večino človeških ras / kultura, ki je značilna za večino ljudi po svetu.</p> <p>– romska pravljica v treh jezikih / romska pravljica, napisana/objavljena v treh jezikih / romska pravljica, objavljena v slovenskem, romskem in madžarskem jeziku Napačno/neustrezno/pomanjkljivo: pravljica, ki je uprizorjena v treh jezikih / je pravljica, ki je napisana v slovenskem, madžarskem in romskem jeziku.</p>	1 1	2
11.	<p><i>Po smislu, npr.:</i> Sogovornica si zelo želi, da bi knjižico dobili na vse šole / da bi knjižico imeli na vseh šolah / da bi bila knjižica (dostopna) na vseh šolah / da bi knjižico brali na vseh šolah.</p> <p>Starši (namreč) malčkov ne ščitijo/varujejo/pazijo pretirano / pretirano ne branijo pred neprijetnimi izkušnjami / ne ščitijo preveč pred nevarnostmi/zunanjim svetom. Upoštevamo tudi: Starši namreč malčkov ne razvajajo. Napačno: Starši namreč malčkov ne varujejo.</p>	1 za ustrezno preoblikovanje 1 za ustrezno preoblikovanje 1 za jezikovno pravilnost obeh povedi	3
12.	<p>A 4/četrt</p> <p>B DA NE DA NE</p>	1 4 pravilne trditve = 2 3, 2 pravilni trditvi = 1	3
13.	b	1	1
14.	sposojenka	1	1
15.	Julija Sardelić pojasnjuje: »Na delavnici smo pravljice najprej brali.« / »Na delavnici smo pravljice najprej brali,« pojasnjuje Julija Sardelić.	1 za pravilno pretvorbo (v dobesednem navedku glagol v 1. os. mn.) 1 za jezikovno pravilnost (slovnično in pravopisno)	2
16.	Jadranko Šarkezi, Tomislavom Horvatom, Ludvikom Levačičem, Feriju Lainščku, Zinki Horvat Upoštevamo samo take zapise.	5 pravih zapisov = 3 4, 3 pravi zapisi = 2 2 pravilna zapisa = 1	3
17.	sogovornica Upoštevamo vsebinsko pravilnost odgovora.	1	1
18.	zamisli samostalniška beseda/samostalniški zaimek/ /osebni zaimek Upoštevamo tudi: zaimek.	1 1	2

19.	<p><i>Po smislu, npr.:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – obiskovalec, obiskan/obiskovalčev, obiskati/obiskovati/obiščem – ogledovalec/oglednik/gledalec/pogled, ogledni/ogledniški/gledan, ogledati/ogledovati/pogledati/je gledal 	<p>6 pravih rešitev = 2 5, 4 pravih rešitve = 1</p>	2
20.	<p>protivno (priredje) Kljub temu da/Čeprav Kamenci še nimajo urejene infrastrukture, imajo muzej in zelo dejavne plesne skupine. / Kamenci imajo muzej in zelo dejavne plesne skupine, kljub temu da še nimajo urejene infrastrukture.</p>	<p>1 1 za ustrezno pretvorbo 1 za jezikovno pravilnost</p>	3
21.	<p><i>Po smislu, npr.:</i> Kamenci so romsko kulturno središče. / Kamenci so vključeni v evropski projekt kulturne raznolikosti. Obiskali smo Kamence. / O Kamencih smo se že veliko pogovarjali. Napačno/neustrezno/nenatančno: Igrala se je s kamenci. / Julija Sardelič je obiskala kraj Kamenci.</p>	<p>1 1 1 za jezikovno pravilnost obeh povedi</p>	3
22.	<p>Romsko naselje Kamenci leži blizu magistralne ceste, ki pelje mimo Murske [S]jote in Lendave med naselje[em]ma Odranci in [Č]renšovci. Že v letošn[j]em letu ga je obiskalo več kot 3500 turistov [iz] domovine in tujine. V tem naselju je tudi zdaj edini muzej v Sloveniji, ki pre[d]stavlja romsko živl[j]enje nekoč in danes. V Kamencih je nastala tudi pravljica Kasandra[,] ki so jo pod strokovnim vodstvom mentorjev napisali in ilustrirali romski otroci.</p>	<p>brez napak, 1 napaka = 4 2, 3 napake = 3 4, 5 napak = 2 6 napak = 1</p> <p>Upoštevamo tudi na novo narejene napake.</p> <p>Opomba: Če je kandidat v drugi vrstici besedila napisal vejico za besedo <i>Lendave</i> namesto katerega od treh predvidenih popravkov, mu ene neodpravljene napake v tej vrstici ne štejemo.</p>	4
23.	<p>URADNO VABILO</p> <p>Ustreznost besedilni vrsti (4)</p> <ul style="list-style-type: none"> – ime in priimek ter naslov sporočevalca in naslov naslovnika; kraj in datum pisanja 	<p>2 = pravilna, popolna in smiselna navedba sporočevalca, naslovnika, kraja in datuma</p> <p>1 = do dve manjši nepravilnosti ob smiselni navedbi sporočevalca, naslovnika, kraja in datuma (Npr. datum je napisan pred krajem/naveden je samo datum/kraj in datum sta napisana vzporedno z naslovom naslovnika/pri naslovu naslovnika manjka ime osebe/pri sporočevalcu manjka ulica) ALI odsotnost ene izmed prvin, če sta obe drugi popolnoma pravilni (npr. manjkata kraj in datum)</p> <p>Če sta zamenjana naslova sporočevalca in naslovnika, dobi kandidat za ta del 0 točk.</p>	12

	<ul style="list-style-type: none"> – poimenovanje besedilne vrste in nagovor – (vljudnostni zaključek in) pozdrav ter podpis z navedbo vloge sporočevalca (vloga je lahko poimenovana tudi v naslovu sporočevalca ali v vsebinskem delu, npr.: v imenu dijaške skupnosti ...) <p>Vsebina (4)</p> <ul style="list-style-type: none"> – vsebinsko ustrezen izrek vabila na okroglo mizo (neustrezen izrek: vabimo dijake naše šole, da se udeležijo ...) – natančna navedba okoliščin sporočanja: kraj, čas – datum in ura – predstavitev dogodka oz. utemeljitev, npr.: <ul style="list-style-type: none"> • kdo pripravlja dogodek • pobuda/razlog za pripravo okrogle mize (ob svetovnem dnevu kulturne različnosti) • tema okrogle mize • razlog za povabilo Julije Sardelić • drugi udeleženci (kdo bo sodeloval na okrogli mizi/vabljeni gostje) • morebitni spremljajoči program prireditve (npr. nastop romskih otrok, izbor nagrajenih spisov z romsko tematiko ...) <p>Jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost (4)</p> <ul style="list-style-type: none"> – jezikovna pravilnost – slogovna ustreznost <ul style="list-style-type: none"> • ustrezen in spoštljiv nagovor (primera neustreznosti: Spoštovana gospa Julija / Draga gospa Julija Sardelić! / Pozdravljeni!) • vikanje oz. nagovarjanje naslovnika v 2. os. množ. (primer neustreznosti: Vabim gospo Julijo Sardelić ...) • brez ponavljanja besed/besednih zvez • skladnost z navodili (primera neskladnosti: naslov šole – Ekonomska šola Novo mesto namesto Srednja ekonomska šola Ljubljana; kraj prireditve – okrogla miza bo v avli FF ...) • skladnost med krajem sporočanja in naslovom sporočevalca ipd. 	<p>1 (za obe prvini)</p> <p>1 (za obe prvini)</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>najmanj 3 navedbe = 2 1 ali 2 navedbi = 1</p> <p>2 (2 napaki = –1 točka do 0)</p> <p>2 (Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko, do 0 točk)</p> <p>Jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost vrednotimo samo, če je kandidat za vsebino dobil vsaj 2 točki.</p>	
--	--	---	--

PRIMERA URADNIH VABIL:

Mateja Sever
Srednja ekonomska šola Ljubljana
Roška c. 2
1000 Ljubljana

Ljubljana, 15. 5. 2010

Julija Sardelić
Filozofska fakulteta
(Oddelek za sociologijo)
Aškerčeva 2
1000 Ljubljana

VABILO

Spoštovana ga. Julija Sardelić,

na Srednji ekonomski šoli Ljubljana bomo 21. maja praznovali svetovni dan kulturne različnosti. Ob tej priložnosti v sodelovanju z Ministrstvom za šolstvo in romskim kulturnim društvom Romano pripravljamo okroglo mizo o Romih v Sloveniji. Vabimo Vas, da kot poznavalka romske kulture sodelujete s svojim prispevkom in nam predstavite delo na Romskem taboru Kamenci, nastanek pravljice Kasandra ter svoje izkušnje z romsko kulturo.

Okrogla miza bo v torek, 21. maja, ob 9. uri v veliki predavalnici naše šole.

Veselimo se sodelovanja z Vami in Vas lepo pozdravljamo.

Mateja Sever,
predsednica Dijaške skupnosti SEŠ Ljubljana

Matej Sever
Srednja ekonomska šola Ljubljana
Jurčičeva 10
1000 Ljubljana

Ljubljana, 10. 5. 2010

Julija Sardelič
Filozofska fakulteta
Aškerčeva 2
1000 Ljubljana

VABILO

Spoštovani!

Ob svetovnem dnevu kulturne različnosti pripravljamo na naši šoli okroglo mizo. Po najinem vnaprejšnjem dogovoru o sodelovanju vas vabim na srečanje v šolski knjižnici, in sicer v petek, 21. maja 2010, ob 18. uri. Pritegnilo nas je vaše zanimanje za različne kulture, pa tudi vaše delavnice v Kamencih in Ljubljani.

Dnevni red našega srečanja:

1. Pozdrav ravnateljice
2. Okrogla miza o položaju Romov v slovenski družbi
3. Glasbeno-plesni nastop mladih Romov
4. Druženje in pogostitev

Vaše znanje in izkušnje bodo pripomogle k boljšemu razumevanju Romov in njihove kulture.

Lep pozdrav

Matej Sever,
predsednik Dijaške skupnosti

IZPITNA POLA 2

VODENA INTERPRETACIJA

Ciril Kosmač, Kruh (odlomek)

»PRAVI KRUH«

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Oprelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

2 T

0 T – Ni opredelitve. / Oprelitev je napačna.

Primer: Besedilo je dramsko. / Besedilo je iz sodobne književnosti.

1 T – Zvrst je poimenovana.

Primer: Odlomek je epski.

2 T – Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.

Primer: Odlomek je iz epskega besedila. Pisatelj pripoveduje o dogajanju, v pripoved pa vključuje tudi dramsko prvino, govor oseb.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

4 T

0 T – Ni povzetka, ni obnove.

1 T – Obnova odlomka z vsebinskimi napakami.

2 T – Obnova odlomka brez vsebinskih napak. / Povzetek odlomka z vsebinskimi napakami/z vsebinsko napako.

Primer: Pisatelj je bil priča smrti čudnega vaščana in pripoveduje o tem, kako je ta smrt vplivala na ljudi.

3 T – Namesto povzetka odlomka je naveden samo posamezen motiv odlomka. / V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.

Primer: Pisatelj pripoveduje o smrti osebe s čudnim imenom Okouinokou oziroma o tem, kako je ta oseba ležala mrtva ob kosih kruha.

4 T – Povzetek odlomka. Brez vsebinskih napak.

Primer: Odlomek iz Kosmačeve zgodbe govori o srečanju pripovedovalca, vaščanov in komisije z mrtvim Okouinokouom, ki leži med kosi kruha, o njegovem pogrebu in o tem, kako je to vplivalo na razmišljanje ljudi.

(Povzetek odlomka ocenimo s štirimi točkami tudi v interpretaciji, ki vsebuje še obnovo odlomka brez vsebinskih napak.)

Razlaga odnosa vaščanov do glavne književne osebe (Razčlemba in razlaga)

2 T

0 T – Odnos ni razložen. / Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.

Primer: Odnos vaščanov do Okouinokoua je bil hladen. Nekateri so se norčevali iz tega, da je umrl ob kruhu.

1 T – Razlaga je skopa, površna, nejasna. / Parafraziran je del odlomka.

Primer: Ljudje niso preveč marali starca, niso se družili z njim, zato je tako umrl. / Ljudje so le postopali okrog, kadili in modrovali, a so se ob smrti nekaj naučili. Okouinokou je v njihovi vasi še vedno živ.

2 T – Razlaga je jasna, natančna.

Primer: Okouinokou je očitno živel na samotnem kraju v hribih in se ni družil z ljudmi, zato so ga ti zelo slabo poznali. Imeli so ga za tujca in ob njegovi smrti so neprizadeto reagirali. Pogrebec, ki je pripravljaval »prevoz« trupla v dolino, je pri svojem delu celo preklinjal. A čeprav se vaščani, dokler je Okouinokou živel, niso zanimali zanj, so poskrbeli, da je bil dostojno pokopan. Tako so pokazali tudi spoštovanje do njega.

Vključitev imena in soočenja s smrtjo v razlago (Razčlemba in razlaga)

2 T

0 T – Razlage ni. / Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.

Primer: Poimenovali so ga po tem, kako je bil privezan na vlačce.

1 T – Razlaga je skopa, površna, nejasna. / Parafraziran je del odlomka.

Primer: Nenavadno ime so mu dali vaščani, ker ga niso poznali, so se pa ob njegovi smrti nekaj naučili. / Ker niso poznali imena, so napisali na križ, da tu počiva Okoli in okoli. Ugotovili so, da tudi kruh ni vse, ker je Okouinokou ob njem celo umrl.

2 T – Razlaga je jasna, natančna.

Primer: Ljudje so se zbrali ob smrti človeka, ki je živel blizu njih, najbrž zaradi radovednosti, saj ni bilo nobenega sledu o žalovanju. Na križ na njegovem grobu so dali napisati kar ime, ki so mu ga dali sami, ker pravega niso poznali.

Razlaga pripovedovalčevega življenjskega spoznanja (Razčlemba in razlaga)

2 T

0 T – Spoznanje ni razloženo. / Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.

Primer: Spoznamo, da kruh ni pomemben.

1 T – Razlaga je skopa, površna, nejasna. / Parafraziran je del odlomka.

Primer: Gre za spoznanje, da je življenje brez povezanosti med ljudmi enako življenju brez hrane. / Pripovedovalec spozna, da so ljudje razširili spoznanje, da je najhujši glad glad srca.

2 T – Razlaga je jasna, natančna.

Primer: Pripovedovalec je v odlomku izrazil spoznanje, da je pomanjkanje kruha (hrane) huda stvar, še hujše pa je pomanjkanje človeške bližine, pozornosti in ljubezni. Najhuje je biti osamljen, kot je bil Okouinokou, ki je imel za razliko od drugih vaščanov ob smrti dovolj kruha.

Citat (del ustrezne povedi) (Predstavitev dejstev in stališč)

2 T

0 T – Citata ni. / Citat ne ustreza navodilu.

Primer: »Okouinokou je v naši vasi še vedno živ.«

1 T – Citat ni natančno v skladu z razlago, a je še smiselno povezan z njo. / Namesto citata je opisan primer.

Primer: »kruh tudi ni vse«

2 T – Citat ustreza navodilu/razlagi.

Primer: »da je najhujši glad glad srca«

(Z dvema točkama ovrednotimo vsak primer, ki natančno utemeljuje razlago, tudi izpis celotne povedi.)

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)**2 T**

0 T – Povzetka ni. / Povzetek se ne nanaša na prejšnje razlage, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).

2 T – Povzetek se nanaša na prejšnje razlage.

Primer: Smrt Okouinokoua spodbudi v vaščanih in pripovedovalcu pomembno spoznanje o tem, kaj je v življenju najpomembnejše.

(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)

Mnenje o odnosu med književnimi osebami (Sinteza in vrednotenje)**2 T**

0 T – Mnenje ni izraženo. / Izraženo je kot skopa trditev. / Mnenje ni v skladu z odlomkom.

Primer: Okouinokou ni imel pravega odnosa ne do vaščanov ne do kruha ter življenja nasploh.

1 T – Mnenje je nejasno, izraženo z ohlapno, šibko razlago.

Primer: Okouinokou je revež, pa ne le v materialnem, ampak tudi v čustvenem smislu. Vaščanom se to ni zdel problem, jaz pa mislim, da je.

2 T – Mnenje je jasno, vsebuje ustrezno razlago.

Primer: Vsem osebam je skupna revščina, Okouinokou pa je poleg tega še osamljen. Mislim, da bi morali vaščani najti bolj človeški stik z njim. Čudnega moža bi lahko vprašali vsaj za ime, če ga že niso obiskovali ali vabili v svoje domove. Niso sicer krivi za njegovo smrt, lahko pa bi mu pomagali, da bi bilo njegovo življenje malo boljše.

Presoja problema (Kaj je »pravi kruh«?) (Sinteza in vrednotenje)**2 T**

0 T – Ni presoje. / Presoja je izražena kot skopa trditev/ne ustreza navodilu.

Primer: Odnos do kruha je še danes napačen. Še vedno je veliko kruha v smeteh, česar pa ne bi smeli dopuščati.

1 T – Presoja je nejasna, izražena z ohlapno, šibko razlago/nakazana v primeru iz življenja.

Primer: Pravi kruh je to, da smo srečni in zadovoljni s tem, kar imamo. Hudo pa je živeti brez prijateljev, brez človeka, ki bi nam prisluhnil.

2 T – Presoja je jasna, vsebuje ustrezno razlago.

Primer: »Pravi kruh«, po katerem hrepenimo vsi ljudje, je ljubezen. Vsi si želimo ljubiti in biti ljubljene. S tem ne mislim samo ljubezni zaljubljenecv oziroma parov, ampak tudi druge vrste ljubezni, na primer med starši in otroki, med drugimi sorodniki, prijatelji ... Lakota srca pomeni pomanjkanje ljubezni. Kdor ne ljubi in ni ljubljen, ima manj samozavesti, je črnogled in osamljen. Ljubezni ne more nadomestiti nič na svetu, ne gore denarja ne drugo materialno bogastvo.

Utemeljitev presoje s primerom iz življenja (Predstavitev dejstev in stališč)**2 T**

0 T – Naveden ni noben primer. / Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.

Primer: Takšni ljudje živijo povsod. Njihovo življenje je težko.

1 T – Primer je samo imenovan/nakazan.

Primer: Dokler nisem našel pravih prijateljev, sem se tudi jaz tako počutil. Odkar sem z njimi, nimam toliko težav kot prej, o vsem se pogovorimo.

2 T – Primer je na kratko opisan.

Primer: Poznam staro gospo, ki stanuje blizu nas. Pravijo, da je zelo bogata, sicer pa se to vidi tudi po hiši, v kateri živi, po njenih oblačilih in nakitu. Ima dva sinova, vendar jo zelo redko obiščeta. Kadar se pogovarja z nami, vedno govori o njiju in poudarja, da sta tako zaposlena, da ne moreta priti k njej. Napraviti želi vtis, da razume, zakaj nimata časa zanj, vendar se ji v očeh vidi, da je žalostna in da ju pogreša.

Členitev besedila (Predstavitev dejstev in stališč) 2 T

0 T – Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.

1 T – Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.

2 T – Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Slovnična pravilnost 2 T

Pravopisna pravilnost 2 T

Slogovna ustreznost 2 T

Za vse velja:

0 T – Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.

1 T – Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.

2 T – Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

DODATNA NAVODILA:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, mu od skupnega seštevka odštejemo eno točko; če napiše manj kot 200 besed, mu odštejemo dve točki.

SAMOSTOJNA INTERPRETACIJA

Vinko Möderndorfer, Najin otrok (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka (besedila) glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje) 2 T

0 T – Ni opredelitve. / Opredelitev je napačna.

Primer: Odlomek/besedilo je iz sodobne književnosti.

1 T – Zvrst je poimenovana.

Primer: Odlomek je iz pripovednega besedila. / Besedilo je pripovedno/pripoveduje.

2 T – Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.

Primer: Odlomek je iz epskega besedila, v njem pa so opazne tudi lirske značilnosti, saj govori o pripovedovalčevih občutjih.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje) 4 T

0 T – Ni povzetka, ni obnove.

1 T – Obnova odlomka z vsebinskimi napakami.

2 T – Obnova odlomka brez vsebinskih napak. / Povzetek odlomka z vsebinskimi napakami/z vsebinsko napako.

Primer: Moški in ženska nista enotna glede rojstva otroka in se o tem prepirata.

3 T – Namesto povzetka odlomka je naveden samo posamezen motiv odlomka. / V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.

Primer: Pisatelj pripoveduje o fantovi prizadetosti zaradi dekletove odločitve za splav.

4 T – Povzetek odlomka. Brez vsebinskih napak.

Primer: Odlomek govori o odločitvi za splav. Ženska okleva, potem pa se odloči, da otroka ne bo obdržala. Njen partner temu nasprotuje.

(Povzetek odlomka ocenimo s štirimi točkami tudi v interpretaciji, ki vsebuje še obnovo odlomka brez vsebinskih napak.)

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga) 3 T

0 T – Problem ni izbran. / Literarna prvina ni izbrana. / Samo splošno razmišljanje o pojavu ali problemu – brez povezave z odlomkom.

1 T – Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. / Izbrana je prvina, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.

Primer: odnos do otroka

2 T – Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. / Izbrana je prvina, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.

Primer: odtujenost med partnerjema

3 T – Izbran je osrednji problem odlomka/in problem, ki je bistveno povezan z njim. / Izbrana je osrednja prvina odlomka/in prvina, ki je bistveno povezana z njo.

(Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)

Primer: enostransko odločanje o rojstvu otroka/splav/nezaželena nosečnost

Razlaga izbranega problema/izbrane prvine (Razčlemba in razlaga)**3 T**

0 T – Ni razlage. / Razlaga je napačna.

Primer: Otroka noče obdržati, ker se veliko prepirata.

1 T – Razlaga je skopa, površna.

Primer: Irena je trdno odločena, da bo naredila splav, čeprav je zarodek star že tri mesece, zato nastane problem.

2 T – Parafraziran je ustrezen del odlomka.

Primer: Ona reče, da bo šla splavit, on se s tem ne strinja. Slutil je, da se nekaj pripravlja, ni pa tega pričakoval, zato ga je iznenada udarilo.

3 T – Razlaga je ustrezna, jasna, natančna.

Primer: Pripovedovalec je zelo prizadet, ker se Irena pri treh mesecih nosečnosti odloči, da bo naredila splav. O tem se z njim prej sploh ni pogovarjala, ampak mu je le nastavljala podčrtane stavke v knjigi z vprašajem na robu. Odločitev je samo njena, zakaj otroka ne bo obdržala, pa ni jasno.

Utemeljitev razlage z opisanim ali s citiranim primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)**2 T**

0 T – Primera ni. / Poved ni citirana. / Citirana poved ne ustreza izbranemu problemu.

Primer: »Pri treh mesecih je otročiček že do konca izoblikovan; zdaj mora le še zrasti in se okrepiti.«

1 T – Primer iz odlomka ni natančno v skladu z razlago, a je še smiselno povezan z njo.

Primer: »Slutil sem, da se nekaj pripravlja.«

2 T – Primer iz odlomka je natančno v skladu z razlago.

*Primer: »Tega ne boš naredila.« / »Ne boš!« / »Ne boš! Tega ne boš naredila.«
(Z dvema točkama ovrednotimo tudi vsak drug primer, ki natančno utemeljuje razlago.)*

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)**2 T**

0 T – Povzetka ni. / Povzetek se ne nanaša na prejšnje razlage, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).

2 T – Povzetek se nanaša na prejšnje razlage.

Primer: Pripovedovalčeva prizadetost je torej posledica Irenine samovoljne odločitve, ki pa sploh ni pojasnjena.

(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)

Lastno mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)**2 T**

0 T – Mnenje ni izraženo. / Izraženo je kot skopa trditev.

Primer: Lahko bi ga vprašala za mnenje, se z njim pogovarjala.

1 T – Mnenje je nejasno, izraženo z ohlapno, s šibko razlago.

Primer: Irena in njen fant bi se morala o rojstvu otroka pogovarjati. Zakaj nista že prej razmišljala, ali si otroka sploh želita?

2 T – Mnenje je jasno, vsebuje ustrezno razlago.

Primer: Mislim, da bi se morala Irena o svoji odločitvi že prej pogovarjati s partnerjem. V odlomku vidimo, da tega ni naredila. Zato je on tako presenečen. Mogoče bi jo tudi bolj razumel, če bi mu navedla razloge, zakaj noče obdržati otroka. Res je lahko prizadet in jezen, saj si on otroka očitno želi, kar vidimo v tem, kako opazuje mlado mamico.

Lastno mnenje o problemu/prvini na splošno (Sinteza in vrednotenje)**2 T**

0 T – Ni mnenja. / Mnenje je izraženo kot skopa trditev. / Ni povezano z odlomkom.
Primer: Mislim, da se partnerji ne bi smeli toliko prepirati, če imajo radi otroke.

1 T – Mnenje je nejasno, izraženo z ohlapno, s šibko razlago/nakazano v primeru iz življenja.
Primer: O rojstvu bi se morala odločati oba, a ženske imajo več pravic. Res se jim življenje po otrokovem rojstvu bolj spremeni. Več morajo biti z njim.

2 T – Mnenje je jasno, vsebuje ustrezno razlago.
Primer: Mislim, da je najbolje, če o rojstvu otroka odločata ženska in moški, ki sta ga spočela. Kadar je otrok načrtovan, to seveda ni noben problem, kadar pa ni, lahko pride do težave, kakršno prikazuje ta odlomek. Razumem ženske, ki nočejo imeti otrok, ni pa mi jasno, zakaj se prej o tem ne pogovorijo s partnerji in zakaj se pred nosečnostjo ne zaščitijo.

Utemeljitev mnenja s primerom iz lastnih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila (Predstavitev dejstev in stališč)**2 T**

0 T – Naveden ni noben primer. / Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.
Primer: Poznam dva para brez otrok, ki se dobro razumeta.

1 T – Primer je samo imenovan/nakazan.
Primer: Slišal sem že, da je mož zapustil ženo, ker ni hotela imeti otrok, in si ustvaril novo družino. Zanj je zelo lepo skrbel.

2 T – Primer je na kratko opisan.
Primer: V življenju je večkrat obratno kot v tem besedilu. Po navadi so fantje tisti, ki nočejo imeti otrok in svoja dekleta v nosečnosti celo zapustijo. Nekatere naredijo splav, druge rodijo, same vzgajajo otroke ali pa pozneje najdejo nove partnerje in živijo z njimi. So pa tudi primeri, ko mlade ženske, ki si ustvarjajo kariero, nočejo imeti otrok, ker bi imele za svoje delo manj časa in bi bile v družbi manj uspešne. V glavnem danes ženske rojevajo pozneje, kot so nekoč, in tudi svobodneje se odločajo o rojstvu otrok.

Členitev besedila (Predstavitev dejstev in stališč)**2 T**

0 T – Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.

1 T – Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.

2 T – Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost**Slovnična pravilnost****2 T****Pravopisna pravilnost****2 T****Slogovna ustreznost****2 T**

Za vse velja:

0 T – Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.

1 T – Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.

2 T – Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

DODATNA NAVODILA:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, mu od skupnega seštevka odštejemo eno točko; če napiše manj kot 200 besed, mu odštejemo dve točki.
- Za izviren naslov samostojne interpretacije prištejemo skupnemu seštevku točk eno točko do največjega možnega števila (30).